

Antwoord op vragen van het lid Rietkerk (CDA) over het strafbaar stellen van seksuele uitnodigingen aan kinderen. (2010214150)

1

Ja.

2

Ja. Het Amerikaanse National Center for missing and exploited children, een particuliere organisatie, heeft in 2000 met steun van de overheid een onderzoeksrapport uitgebracht getiteld: «Online victimization: a report on the nation's youth». Het betreft een representatief onderzoek onder 1.500 jongeren, in leeftijd variërend tussen de 10 en 17 jaar, die veelvuldig gebruik maken van het internet. De geïnterviewde jongeren werden in het bijzonder gevraagd naar hun ervaringen met seksueel getinte verzoeken, pesterijen en ongevraagde toezending van porno. Uit dit onderzoek blijkt dat één op de vijf geïnterviewden via het internet te maken heeft gehad met ongewenste seksuele toespelingen of uitnodigingen tot het verrichten van seksuele handelingen. Afgaande op de verklaringen van de geïnterviewden was het overgrote deel van degenen die deze seksuele avances maakten jonger dan 25 jaar. Bijna de helft bleek jonger dan 18 jaar te zijn. Hierbij moet wel de kanttekening worden geplaatst dat internetgebruikers zich in hun contacten jonger kunnen voordoen dan zij in werkelijkheid zijn. In 10% van de gevallen probeerde degene met wie de jongere contact had gekregen een afspraak te maken voor een ontmoeting. De meeste jongeren reageerden op een dergelijk verzoek door de chatsessie af te breken. In bijna de helft van de gevallen lichtte de jongere zijn omgeving niet over deze ervaring in. Ongeveer een kwart van de jongeren zei van het voorval nog enige tijd last te hebben ondervonden. In Nederland heeft de stichting de Kinderconsument, een belangenbehartigingsorganisatie voor kinderen, samen met Surfkids, een organisatie die zich richt op internetprojecten voor kinderen, in april van dit jaar een site onder de naam «Kindertestlab» geopend. Deze site is bedoeld voor kinderen tussen de 8 en 13 jaar om hun mening te geven over producten en diensten op het internet die voor hen zijn bedoeld. De eerste enquête was gewijd aan chatboxen. Via de televisie werden de kinderen opgeroepen hun oordeel te geven over een vijftal onder jongeren populaire chatboxen, namelijk die van TMF, Fox Kids, Surfkids, Chatten.nl en Chat.nl. In het bijzonder werd gevraagd of er in de chatbox al dan niet wordt gescholden. Van de 1.300 kinderen die hebben gereageerd, zegt, al naar gelang de chatbox, 18 tot 44% veel last te hebben van scheldpartijen, discriminatie en seksueel getinte verzoeken. Beide onderzoeken, hoewel verschillend in methodiek en vraagstelling, geven mijns inziens voldoende inzicht in de aard en omvang van de problematiek. Ik zie dan ook geen aanleiding een landelijk onderzoek te starten om dit beeld verder te verfijnen.

3

Het internet biedt een grote variëteit aan chatmogelijkheden. Zo zijn er «chatchannels» die volstrekt open en vrij toegankelijk zijn. ICQ is daar een voorbeeld van. Aan de andere kant zijn er chat-ruimten, waar men pas wordt toegelaten als aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Voor alle duidelijkheid, het is de aanbieder van een chatbox die deze voorwaarden stelt en niet de internet service provider. Er is bijvoorbeeld een chatboxaanbieder die toestemming van de ouders verlangt alvorens het kind toegang tot de chatbox te verlenen. Degene die aan een chat-sessie wil deelnemen wordt in de regel gewezen op een aantal gedragsregels. Bovendien wordt bezoekers van chatboxen geadviseerd voorzichtig te zijn met het uitwisselen van persoonsgegevens. Minderjarigen krijgen het advies geen afspraken te maken met iemand buiten de «chat» om, zonder hierover hun ouders in te lichten. Sommige chatbox-aanbieders hebben redacties die toezicht houden op hetgeen zich in de chatbox afspeelt. In voorkomende gevallen wordt ingegrepen als de internetgebruiker zich niet aan de regels houdt. De praktijk laat zien dat de ene redactie zich hierin actiever opstelt dan de andere. Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen heeft met de stichting Kennisnet in een handvest een aantal regels vastgelegd die betrekking hebben op de wijze waarop zij haar portalsite exploiteert. Zo wordt van gebruikers van Kennisnet verwacht dat zij zich in hun onderlinge communicatie houden aan de op internet gebruikelijke omgangsvormen en gedragsregels. Dit betekent dat zij zich dienen te onthouden van racistische, seksueel intimiderende, discriminerende of anderszins beledigende uitingen. Van scholen wordt verwacht dat zij toezien op de naleving van deze regels door de gebruikers die via hun voorzieningen toegang tot www.kennisnet.nl verkrijgen. Ook degenen die materiaal aanbieden zijn gebonden aan de bepalingen in het handvest. Voor de naleving hiervan is een kwaliteitsmanager aangesteld. Voorts kan worden ingegrepen op basis van een klacht. Zo is onlangs een site verwijderd die geheel gewijd was aan het pesten van een kind. Een scholier die een website opvraagt die niet op het domein van het Kennisnet staat, krijgt automatisch een waarschuwing voorzichtig te zijn met het uitwisselen van persoonsgegevens en in geval van twijfel over de veiligheid van de geraadpleegde site zijn/haar leerkracht of ouder om advies te vragen. Ik ben voornemens in overleg te treden met de NLIP, de branche-organisatie van internet service providers, en andere bij dit onderwerp betrokken organisaties om te bespreken wat er op dit punt nog meer kan worden gedaan. Suggesties als het

inbouwen van een technische voorziening in het chatprogramma die het mogelijk maakt de aanbieder van het chatprogramma te alarmeren als een chat-sessie uit de hand dreigt te lopen, zullen in dit overleg ter sprake worden gebracht.

5

Op 3 oktober 2001 hebben de toenmalige minister van Economische Zaken en de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat het startsein gegeven voor de voorlichtingscampagne Surf op Safe. De campagne Surf op Safe heeft als doel mensen bewust te maken van de risico's die zijn verbonden aan het internetgebruik (ongewenste inhoud, misbruik van persoonlijke gegevens etc.). In de campagne wordt nadrukkelijk gewezen op de maatregelen die internetgebruikers zelf kunnen nemen om deze risico's te beperken. De campagne richt zich met name op de particuliere gebruiker van het internet. In dit verband wil ik wijzen op twee cursussen die in het kader van de Surf op Safe campagne zijn ontwikkeld om kinderen veilig te leren internetten. 1. «Mijn kind en internet». Deze cursus is bestemd voor ouders met «internettende» kinderen in de leeftijd van 9 tot 13 jaar. Aan bod komen onder meer de vragen waarom computers en internet zo'n grote aantrekkingskracht op kinderen uitoefenen, wat de mogelijkheden zijn van internet, wat de risico's zijn en welke maatregelen ouders kunnen nemen om veiliger te internetten. De cursus is door ProBiblio (de bibliotheekcentrale van Noord- en Zuid-Holland) ontwikkeld in samenwerking met de stichting de Kinderconsument, de Safe Internet Foundation en het NBLC (de landelijke bibliotheekorganisatie). «Mijn kind en internet» is in maart van dit jaar van start gegaan bij de openbare bibliotheken in Noord- en Zuid-Holland en wordt in een later stadium bij alle bibliotheken in het land aangeboden. De cursusduur bedraagt drie dagdelen. 2. «Cybersecrets». Dit is een lessenserie bestemd voor scholieren van de eerste drie klassen van het voortgezet onderwijs. De serie bestaat uit online lessen waarin de scholieren leren hoe zij problemen die zich voor kunnen doen bij het internetgebruik, kunnen oplossen. Deze cursus, die is ontwikkeld door de stichting de Kinderconsument en onlangs beschikbaar is gesteld, kan worden gevolgd via de onderwijssite Kennisnet, waarop vrijwel alle scholen zijn aangesloten. Daarnaast is in 2001 aan de scholen een bedrag beschikbaar gesteld om beveiliging en filtering op maat te realiseren. Hiermee kunnen scholen zelf, wanneer zij dat willen, bepaalde applicaties en inhoud van het schoolnetwerk weren.

4 en 6

Ingevolge artikel 248a Sr is strafbaar degene die een minderjarige door giften of beloften, misbruik van uit feitelijke verhoudingen voortvloeiend overwicht of misleiding opzettelijk beweegt ontuchtige handelingen met hem te plegen. Chatten met minderjarigen waarbij seksuele uitnodigingen worden gedaan, kan onder boven omschreven omstandigheden als een strafbare poging tot het in artikel 248a Sr strafbaar gestelde gedrag worden aangemerkt. Wanneer uit de aangifte blijkt dat er een vermoeden is van een strafbaar feit, zal de politie nader onderzoek instellen. Ik zie geen aanleiding om de strafbaarstelling verder uit te breiden naar het maken van seksueel getinte opmerkingen jegens of seksuele uitnodigingen aan kinderen als zodanig.